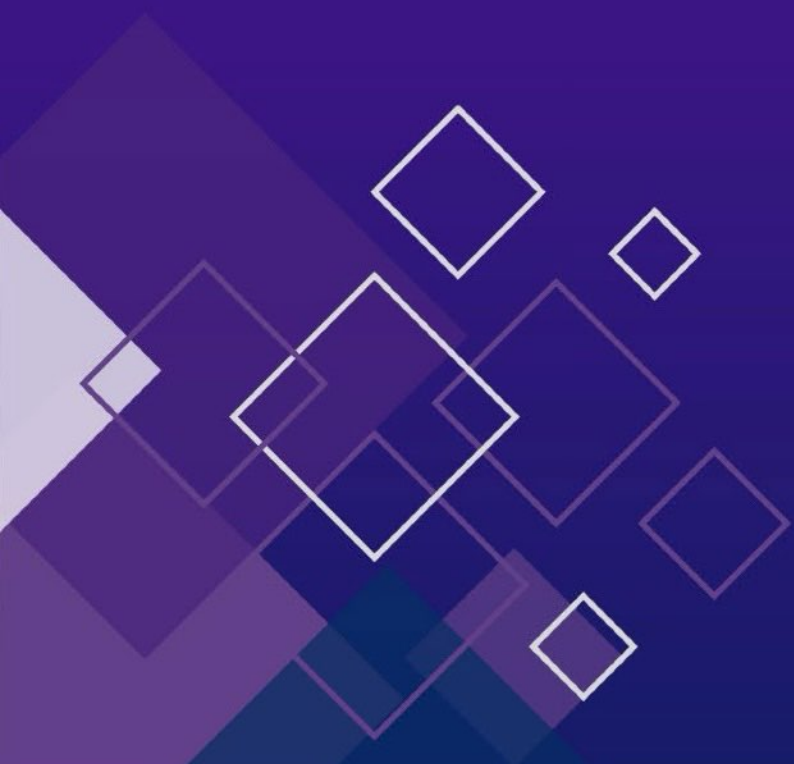

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้
เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช **2567**

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
DEPARTMENT OF LEARNING ENCOURAGEMENT
กระทรวงศึกษาธิการ
MINISTRY OF EDUCATION

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๖๗

เอกสารประกอบการประชุม

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมีมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและเพื่อให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ รวมถึงการเตรียมความพร้อมการเปลี่ยนแปลงจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็น “กรมส่งเสริมการเรียนรู้” เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดีมีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้รอบคอบระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนสังคมและประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างมีความสุข ให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทัน พัฒนาการของโลกและมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้น หรือปรับเปลี่ยนทักษะของตน ตามความถนัดหรือความจำเป็นให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียน แต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษาหรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษาหรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดารหรือไม่มีหน่วยงานใดไปดำเนินการเพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความในมาตรา ๑๑ แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นสมควรประกาศให้มีการใช้หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ต่อไป

(นายธนากร ดอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗	
ความนำ	๑
หลักการ	๒
จุดหมายของหลักสูตร	๓
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๔
กลุ่มเป้าหมาย	๗
กรอบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗
โครงสร้างของหลักสูตร	๙
การจัดหลักสูตร	๑๑
สาระและสมรรถนะในสาระการเรียนรู้	๑๑
การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๑๒
วิธีการจัดการเรียนรู้	๑๓
การจัดกระบวนการเรียนรู้	๑๔
สื่อการเรียนรู้	๑๔
การเทียบโอน	๑๕
การวัดและประเมินผล	๑๕
เกณฑ์การจบหลักสูตร	๑๗
เอกสารหลักฐานการศึกษา	๑๗
การบริหารหลักสูตร	๑๘
อภิธานศัพท์	๑๙
บรรณานุกรม	๒๓
• ประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
เรื่อง จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้	๒๕
• คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรการส่งเสริมการเรียนรู้	
เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖	๒๖
• รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	๒๙
• คณะผู้จัดทำ	๓๑

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

๑. ความนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคสามและวรรคสี่ กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕ กำหนดนิยามการศึกษานอกระบบ ว่าเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์จากการทำงานและการประกอบอาชีพ โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้มีความสำคัญกับการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนทั่วไปในด้านจิตใจให้มีคุณธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้สร้างภูมิคุ้มกัน สามารถจัดการกับองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สร้างภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งคำนึงถึง ธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน และสอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มีเป้าหมาย คือ คนไทยทุกช่วงวัย มีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะ ในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มีเป้าหมายหลักเพื่อนำประเทศไทยไปสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายที่จะดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียน การสอนให้มีความทันสมัยมีมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและเพื่อให้มีความสอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม โดยมี จุดหมายร่วมกันคือ อารมณ์ความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก และเกิดค่านิยมร่วมกันได้แก่ ความเพียร อันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเสมอภาคเท่าเทียม รวมถึงการเตรียมความพร้อม การเปลี่ยนแปลงจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการส่งเสริมตามอัธยาศัยเป็น “กรมส่งเสริม การเรียนรู้” เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญา เป็นคนดีมีวินัย รู้จักสิทธิ ควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม

และของประเทศชาติรู้จักความพอเพียง มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติมีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่าง ผาสุก เพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมี โอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้น หรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัด หรือความจำเป็น ให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ใน พื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานใดไปดำเนินการเพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่พัฒนาและใช้มาเป็นเวลา ๑๖ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๗) ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน (Standard based Curriculum) มีสาระการเรียนรู้ ๕ สาระและมีรายวิชาเป็นจำนวนมากในแต่ละระดับการศึกษา (ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย) กอปรกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการยกฐานะเป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงจัดทำและพัฒนาหลักสูตรใหม่ ชื่อว่า “หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ ตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗” ตามความในมาตรา ๑๑ การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ มีเป้าหมายเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียน แต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัย ที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานอื่นใดไปดำเนินการ เพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากเหตุผลดังกล่าว จึงดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้ในรูปแบบชั้นเรียน แบบพบกลุ่ม แบบทางไกล และรูปแบบอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ และความสนใจของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ จัดเป็น หลักสูตรเพื่อพัฒนาประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน รวมถึงประชากรวัยแรงงาน ให้มีสมรรถนะ และทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ ที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ สามารถพึ่งตนเอง เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตอบโจทย์การพัฒนาแห่ง อนาคตที่ยึดหลักความเสมอภาค ความเท่าเทียม ความยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต ยอมรับให้มีการเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดและพัฒนาการศึกษา และเป็นหลักสูตรที่กำหนดสาระ การเรียนรู้ สมรรถนะ ตัวชี้วัดและเนื้อหาวิชาของแต่ละระดับการศึกษา วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับบริบทโลก ที่เปลี่ยนแปลงไป นำไปสู่การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย ภายใต้การดำเนินชีวิตวิถีใหม่บนพื้นฐาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. หลักการ

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ กำหนด หลักการไว้ ดังนี้

๑) ส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังค่านิยมและหลักคิดที่ถูกต้อง เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพสถาบันหลัก ของชาติ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นโดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมให้กับผู้เรียน ลดความเหลื่อมล้ำ ในทุกมิติ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้าง สังคมคุณภาพ

๓) ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๔) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่เน้นการประพฤติปฏิบัติเป็นสำคัญ

๕) ส่งเสริมการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๖) ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สมวัย มีทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

๗) ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยี และงานสร้างสรรค์ของมนุษย์

๘) ส่งเสริมการผสมผสานความรู้กับการปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

๙) ส่งเสริมให้ปลูกฝังผู้เรียนให้มีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะที่สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติ และประกอบอาชีพได้จริง หรือการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับที่สูงขึ้น

๑๐) ส่งเสริมภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้

๑๑) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลและเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียนเพื่อให้ได้คุณวุฒิตามระดับ การศึกษา

๓. จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ มุ่งพัฒนา ให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ ประสบการณ์ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงกำหนดจุดหมาย ของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

๑) พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะในด้านกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เน้นการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง มีสมาธิ ความจำ ความคิด ผสมผสานกับสภาพจริงและประสบการณ์ในการปฏิบัติ

๒) พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและการปฏิบัติงาน

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเกิดสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานได้เป็น หมู่คณะ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมตามความถนัด ความสนใจและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยสามารถบูรณาการระหว่าง ความรู้ ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

๓) พัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับโลกการทำงานในอนาคตเพื่อการดำรงชีวิต

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ทั้งด้านจิตใจและร่างกาย สติปัญญา ให้มีความสำคัญกับจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ภาษาและวัฒนธรรม พัฒนาความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ศิลธรรม สามารถปรับตัว

และปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองและผู้อื่น เอาใจใส่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรเพื่อความยั่งยืนของระบบนิเวศ และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี

๔) พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณค่าและเป็นพลังของสังคม

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุขมีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยกัน สามารถแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีความเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เรียนรู้ที่จะเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลง กฎหมายอย่างถูกต้องเหมาะสม และเข้าใจความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของแต่ละบุคคลในสังคม ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในแต่ละระดับของการศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทั้ง ๓ ระดับการศึกษา คือ ประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

กรอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียน ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการสร้างเสริมประสบการณ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงเป็นสำคัญ โดยจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่สำคัญ ๔ ประการ และสมรรถนะเฉพาะ ๒๑ สมรรถนะ ดังนี้

๔.๑ การคิดเป็น หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลตนเอง ข้อมูลสังคม และข้อมูลวิชาการ และตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่เหมาะสมตามหลักธรรม ค่านิยมของสังคม มี ๔ สมรรถนะเฉพาะ คือ ๑) การคิดแก้ปัญหา ๒) การแสวงหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูล ๓) การเลือกใช้ข้อมูล และ ๔) การตัดสินใจและสำนึกรับผิดชอบ

๔.๒ การสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการรับ - ส่ง และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล โดยใช้ภาษาหรือไม่ใช้ภาษา หรือใช้สื่อเทคโนโลยีด้วยความเข้าใจ เคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รู้เท่าทันสื่อ เลือกใช้สื่อเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม โดยมีความรับผิดชอบและสร้างสรรค์สังคม มี ๔ สมรรถนะเฉพาะ คือ ๑) การใช้คำพูด การฟังการอ่าน การเขียนที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างเหมาะสม ๒) การใช้ท่าทางแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างเหมาะสม ๓) การเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้ง และ ๔) การเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารอย่างรู้เท่าทัน

๔.๓ การจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรู้จัก และดูแลตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม พัฒนาดตนเองและเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ สามารถทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี ๗ สมรรถนะเฉพาะ คือ ๑) การรู้จักและดูแลตนเอง ๒) การเรียนรู้ด้วยตนเอง ๓) การเห็นช่องทางการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ ๔) การใช้เทคโนโลยี ๕) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ๖) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และ ๗) การมีทักษะชีวิต

๔.๔ ความเป็นพลเมือง หมายถึง ความเป็นผู้รักท้องถิ่น รักชาติ รู้หน้าที่และมีจิตสำนึกที่ดีของการเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ยึดมั่นในหลักธรรม และคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ มี ๖ สมรรถนะเฉพาะ คือ ๑) ความเป็นพลเมืองไทย ๒) ปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก ๓) ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่แตกต่างหลากหลาย ๔) มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) จิตอาสา และ ๖) ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย

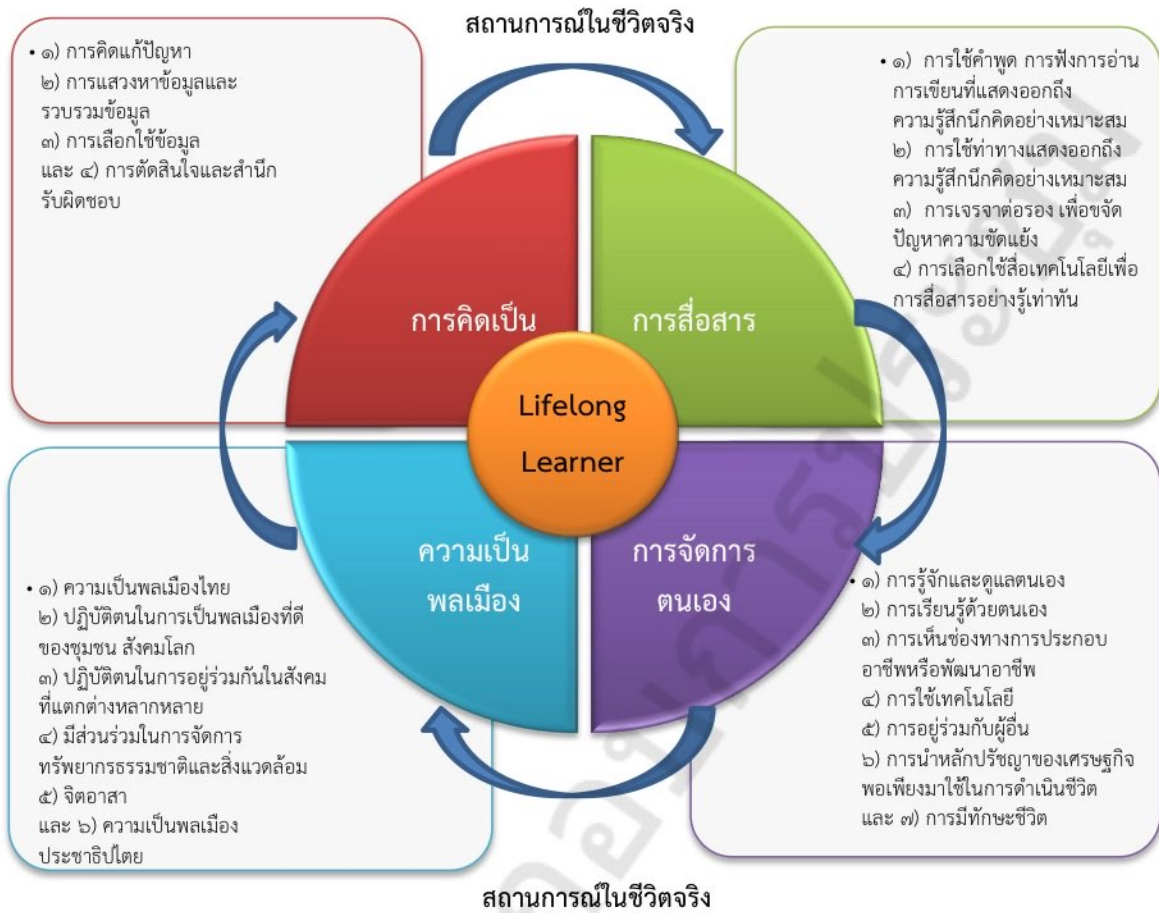
ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นของผู้เรียน อันนำไปประยุกต์ในการดำรงชีวิต และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัดในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและส่งเสริมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิต รวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะในการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญได้ ดังนี้

๑) ความรู้ ประกอบด้วย ข้อเท็จจริงและตัวเลข แนวความคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และสนับสนุนความเข้าใจในบางเรื่องหรือสาระความรู้ให้สามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้

๒) ทักษะ กำหนดให้เป็นความสามารถในการดำเนินการตามกระบวนการที่เกิดจากการเรียนรู้และใช้ความรู้ที่มีอยู่เพื่อให้ได้ผลลัพธ์จากการพัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง

๓) เจตคติ เป็นการอธิบายคุณลักษณะนิสัย และชุดความคิดที่จะกระทำหรือตอบสนองต่อความคิดของผู้เรียน บุคคล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจต่อสมรรถนะหลัก สมรรถนะเฉพาะของผู้เรียน คำอธิบายสมรรถนะ โดยสามารถจำแนกสมรรถนะตามแต่ละระดับการศึกษาปรากฏดังภาพประกอบ ๑ ดังนี้

ภาพประกอบ ๑ การพัฒนาสมรรถนะให้เกิดกับผู้เรียน
ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการเพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖. กรอบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ไว้ดังนี้

๖.๑ ระดับการศึกษา

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับการศึกษา ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านความรู้ ทักษะประสบการณ์ และเจตคติของผู้เรียน สาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีการวางแผนและบูรณาการเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ พัฒนาความรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับชีวิต ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และปลูกฝังความรับผิดชอบความเป็นพลเมือง โดยมีสาระสำคัญในแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

๑) ระดับประถมศึกษา

เน้นการวางรากฐานสำหรับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนและความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนิสัย การดำรงชีวิตที่ดีและอุปนิสัยทางศีลธรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติอย่างกระตือรือร้นในชีวิตประจำวัน สามารถเข้าใจภาษาในระดับที่เหมาะสมกับการติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามระดับการศึกษาโดยมุ่งเน้น

(๑) การเสริมสร้างความสามารถของผู้เรียน พัฒนาความรู้พื้นฐานและความสามารถทางสังคมปลูกฝังความสนใจต่อการเรียนรู้ และช่วยเหลือผู้เรียนในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิต โดยผ่านประสบการณ์และการปฏิบัติ

(๒) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการสำรวจตนเอง ยกกระดับความมั่นใจพัฒนาความสามารถในการแยกแยะความถูกต้อง มีจิตสำนึกรักชาติ เพิ่มคุณค่าประชาธิปไตย ตระหนักถึงกฎหมายมีแนวคิดในการพัฒนาชุมชนและแสดงให้เห็นถึงความตระหนักในการทำงานร่วมกันและการทำงานเป็นทีม

๒) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เน้นการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการสำรวจตนเอง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะเจตคติโดยพัฒนาความก้าวหน้าแบบองค์รวมของผู้เรียนโดยมุ่งเน้น

(๑) การสร้างความตระหนักในตนเอง เพื่อค้นพบและสำรวจความถนัดตามธรรมชาติ รวบรวมความรู้และทักษะทางด้านอาชีพที่สังคมต้องการ

(๒) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาร่วมกับเพื่อนและการทำงานเป็นทีม ตลอดจนเน้นย้ำความเข้าใจและตระหนักต่อชุมชน สังคม ระดับประเทศและระดับโลกเป็นสำคัญ

๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เน้นความสามารถในการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การพัฒนาทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ การกำหนดเส้นทางอาชีพ การเตรียมความพร้อมในงานอาชีพ มีสมรรถนะและความรู้ เฉพาะทาง รวมถึงทักษะทางวิชาชีพให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่มี ความสามารถและการพัฒนาที่สมดุลโดยมุ่งเน้น

(๑) การส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจอาชีพในชุมชน สังคม ทำความเข้าใจในตนเอง และ พัฒนาความรู้ ในการเข้าสู่โลกอาชีพตามความถนัดของตนเอง

(๒) การส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาและสำรวจความถนัดในสาระความรู้ต่าง ๆ เน้นการ พัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และการมีส่วนร่วมทางสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ ตามระดับที่สูงขึ้น

(๓) การส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกฝนและพัฒนาทักษะการปฏิบัติจริงอย่างมืออาชีพ ปลูกฝัง จรรยาบรรณ เพิ่มความชำนาญด้านงานอาชีพและเทคโนโลยี พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิด สร้างสรรค์ และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับเส้นทางอาชีพ

๖.๒ สมรรถนะหลัก

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุสมรรถนะที่กำหนดไว้ ๔ สมรรถนะ ได้แก่

- ๑) การคิดเป็น
- ๒) การสื่อสาร
- ๓) การจัดการตนเอง
- ๔) ความเป็นพลเมือง

๖.๓ สาระการเรียนรู้

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ประกอบด้วย ๘ สาระการเรียนรู้ ได้แก่

- ๑) สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ๒) สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- ๓) สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- ๔) สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- ๕) สาระการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล
- ๖) สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
- ๗) สาระการเรียนรู้สุขภาวะและศิลปะ
- ๘) สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง

๖.๔ หน่วยสมรรถนะและสมรรถนะรายวิชา

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ จะต้องกำหนดหน่วยสมรรถนะตามระดับการศึกษา และสมรรถนะรายวิชาในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่เป็น ข้อกำหนดมาตรฐานของผู้เรียนทั้งด้านมาตรฐานทางวิชาการ (Academic Standard) เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้ และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และมาตรฐานการปฏิบัติ (Performance Standard) เป็นผลการปฏิบัติหรือระดับ ความสามารถที่ผู้เรียนแสดงออก ดังนี้

๑) หน่วยสมรรถนะตามระดับการศึกษา เป็นข้อกำหนดคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ในแต่ละสาระการเรียนรู้ของแต่ละระดับการศึกษา เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

๒) สมรรถนะรายวิชา เป็นสมรรถนะย่อย จำแนกตามรายวิชาของหลักสูตรในแต่ละสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้มีทักษะต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ของรายวิชาในแต่ละระดับการศึกษา เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละรายวิชา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

๖.๕ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบคลุม ชุมชน สังคมจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง ต่อระดับการศึกษา

๖.๖ เวลาเรียน

ในหนึ่งปีการศึกษา แบ่งภาคเรียนออกเป็น ๒ ภาคเรียน โดยแต่ละระดับการศึกษาใช้เวลาเรียนอย่างน้อย ๔ ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หรือจากการสะสมหน่วยกิตในรูปแบบอื่น ๆ ที่ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน

๖.๗ หน่วยกิต

ใช้เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗. โครงสร้างของหลักสูตร

๗.๑ การจัดทำหลักสูตรจำแนกตามระดับการศึกษา

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ หลักสูตรแกนกลางที่ได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามสาระการเรียนรู้ในโครงสร้างหลักสูตรเป็นรายวิชาบังคับ และหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาเป็นรายวิชาเลือกตามสาระการเรียนรู้ในโครงสร้างหลักสูตร

๗.๒ โครงสร้างหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๖๗

ตารางโครงสร้างหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระดับการศึกษา สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย	
	วิชา บังคับ	วิชา เลือก	วิชา บังคับ	วิชา เลือก	วิชา บังคับ	วิชา เลือก
ภาษาไทย	๓	๒๓	๔	๒๓	๕	๓๕
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	๓		๔		๕	
คณิตศาสตร์	๓		๔		๕	
วิทยาศาสตร์	๓		๔		๕	
เทคโนโลยีดิจิทัล	๓		๔		๕	
การทำงานอาชีพ	๓		๔		๕	
สุขภาวะและศิลปะ	๓		๔		๕	
สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และ หน้าที่พลเมือง	๔		๕		๖	
รวมหน่วยกิต	๒๕	๒๓	๓๓	๒๓	๔๑	๓๕
รวมหน่วยกิตทั้งสิ้น	๔๘ หน่วยกิต		๕๖ หน่วยกิต		๗๖ หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง		ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง		ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง	

หมายเหตุ : ๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ ๘ สาระ คือ ๑) ภาษาไทย ๒) ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ๓) คณิตศาสตร์ ๔) วิทยาศาสตร์ ๕) เทคโนโลยีดิจิทัล ๖) การงานอาชีพ ๗) สุขภาวะและศิลปะ และ ๘) สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง

๒. จำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับการศึกษา มีดังนี้

๒.๑ ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ ๒๕ หน่วยกิต และ วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๒๓ หน่วยกิต

๒.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า ๕๖ หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ ๓๓ หน่วยกิต และ วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๒๓ หน่วยกิต

๒.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า ๗๖ หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ ๔๑ หน่วยกิต และ วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๓๕ หน่วยกิต

๓. จำนวนหน่วยกิตวิชาเลือก ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษา (รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ จากการอบรมระยะสั้น หรือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเก็บสะสมเป็นหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิต

ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด) และกำหนดให้ ๑ รายวิชา มีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต (๑๒๐ ชั่วโมง)

๔. สำหรับวิชาเลือกในสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ให้เลือกจากหลักสูตรที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้อนุมัติ หรือศึกษาจากสถานฝึกงานอาชีพ หรือสามารถผ่านการประเมินจากประสบการณ์ด้านวิชาชีพ ได้แก่ สาขาช่างอุตสาหกรรม สาขาเกษตรกรรม สาขาคหกรรม สาขาณิชยกรรม สาขาศิลปกรรม และสาขาอื่น ๆ โดยมีการแนวปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ เลือกจากหลักสูตรวิชาอาชีพที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้อนุมัติ หรือที่สถานศึกษาจัดทำ จัดทำ พัฒนา และได้รับรองวุฒิจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยอาจเลือกเรียนวิชาเดียว สาขาเดียว หรือหลาย รายวิชา สาขาเดียว หรือหลายวิชา ต่างสาขา และกำหนดให้ ๑ รายวิชา มีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต ที่มีเวลาเรียนตามหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ชั่วโมง โดยสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเอง หรือเทียบโอนผลการเรียนมาจากสถานศึกษาอื่นหรือได้จากสถานฝึกงานอาชีพ หรือผ่านการประเมินจาก ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ

๔.๒ การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๕. ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง ในแต่ละระดับ การศึกษา

๘. การจัดหลักสูตร

การจัดหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ประกอบด้วย

๘.๑ วิชาบังคับมี ๘ สาระการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดได้แก่ ๑) ภาษาไทย ๒) ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ๓) คณิตศาสตร์ ๔) วิทยาศาสตร์ ๕) เทคโนโลยีดิจิทัล ๖) การงานอาชีพ ๗) สุขภาวะและศิลปะ ๘) สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง

๘.๒ วิชาเลือก สามารถจัดทำได้ทุกสาระการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามวิชาที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด หรือที่สถานศึกษาจัดทำ จัดทำ และพัฒนาขึ้น หรือจากหน่วยงานอื่น ๆ

การทำแผนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนจากสาระการเรียนรู้ใดสาระการเรียนรู้หนึ่ง หรือหลายสาระการเรียนรู้ได้ไม่น้อยกว่าจำนวนหน่วยกิต ตามโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษาที่กำหนดไว้

๙. สาระและสมรรถนะในสาระการเรียนรู้

สาระและสมรรถนะตามหลักสูตรหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ประกอบด้วย ๘ สาระ และสมรรถนะในแต่ละสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑) สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสารภาษาไทย สร้างทักษะการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๒) สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ภาษาอังกฤษสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๓) สารการเรียนรู้คณิตศาสตร์

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์สร้างทักษะการใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๔) สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ สร้างทักษะการใช้วิทยาศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ในชีวิตประจำวัน ในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๕) สารการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน ในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๖) สารการเรียนรู้การงานอาชีพ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพและการขยายอาชีพ สร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและในการปฏิบัติงาน

๗) สารการเรียนรู้สุขภาวะและศิลปะ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติและสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการสุขภาวะและศิลปะ สร้างทักษะด้านสุขศึกษา พลศึกษา และศิลปะในชีวิตประจำวันในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๘) สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และสมรรถนะเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี สร้างทักษะการปฏิบัติงานร่วมกันในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในชีวิตประจำวัน ในการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ

๑๐. การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งการบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายหรือศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน การศึกษาต้องจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ความต้องการ และความจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพประกอบด้วย

๑๐.๑ จัดการศึกษาที่สนองต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางภาษา ศักยภาพ ฐานะความเป็นอยู่พื้นเพ ภูมิลำเนา เช่น ผู้ที่มีความสามารถพิเศษมีความถนัดเฉพาะทาง ผู้บกพร่องในด้านต่าง ๆ ผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบาก พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ผู้ไร้สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

๑๐.๒ จัดการศึกษาที่สนองต่อผู้เรียนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือกลุ่มเดียวกัน เช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย (รปภ.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำชุมชน ทหารกองประจำการ เป็นต้น

๑๐.๓ จัดการศึกษาที่สนองต่อผู้เรียนที่อยู่ในเรือนจำ ทัณฑสถาน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น

๑๐.๔ จัดการศึกษาที่สนองต่อผู้เรียนในกลุ่มเป้าหมายที่จัดการศึกษาโดยครอบครัวหรือโฮมสคูล (Home School) โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

ทั้งนี้ การจัดการศึกษาดังข้อ ๑๐.๑) สถานศึกษาสามารถปรับความยากง่ายของเนื้อหารายวิชา และตัวชี้วัดในแต่ละสาระการเรียนรู้ รวมถึงตามระดับของสมรรถนะ ของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และตอบสนอง ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สำหรับสมรรถนะเพิ่มเติมของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบสมรรถนะของผู้เรียนตามศักยภาพของ แต่ละบุคคล

๑๑. วิธีการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายตามบริบทพื้นที่ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกวิธีการของการจัดการเรียนรู้ และนำผลการเรียนแต่ละวิชามาประเมินผลร่วมกัน รวมทั้งสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาในระบบกับหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับโดยมีวิธีการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

๑) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตามสาระการเรียนรู้ที่ลงทะเบียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและวิธีการ เครื่องมือ ช่องทางที่เหมาะสม รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญา ผู้รู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ แล้วนำมาจัดการความรู้ ทบทวน ผักผ่อนพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ จนเกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

๒) การจัดการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน โดยการเรียนรู้จากการทำกิจกรรม และการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการปฏิบัติจริง สำหรับผู้เรียนที่ไม่สามารถมาพบกลุ่มและไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนรู้ ครูสามารถนำหนังสือ ตำราเรียน แบบฝึกหัด ฯลฯ ไปให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่บ้าน

๓) การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนและครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว ได้แก่ การเรียนทางไปรษณีย์ ผ่านทางระบบ Video Conference การเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผ่านระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) หรือการเรียนการสอนผ่านโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ผ่านระบบดาวเทียม ระบบเคเบิลทีวี หรือระบบอื่นตามที่หน่วยงานการศึกษา/สถานศึกษา จัดเตรียมให้

๔) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน หรือการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน และสถานที่อย่างชัดเจน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีเวลาเข้าชั้นเรียน โดยอาจจัดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมและการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการปฏิบัติจริง เป็นรายบุคคล

๕) การเรียนรู้จากการทำโครงการ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่องโดยสมัครใจ ตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

๖) การเรียนรู้แบบอื่น ๆ สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ เป็นต้น

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีการเรียนโดยเลือกเรียนวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของ ผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้แก่ผู้เรียนให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑๒. การจัดการกระบวนการเรียนรู้

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญา “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งยึดหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

๑) นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ และสมรรถนะ เพื่อวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

๒) จัดเวลาเรียนและสาระการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ที่แตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล และบริบทของพื้นที่พร้อมจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓) จัดกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม ที่เน้นการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูลตนเอง ชุมชน สังคม และวิชาการ เพื่อระดมความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้

๔) ให้ความสำคัญกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและพัฒนาคุณลักษณะนิสัยอันดีงามของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ที่เหมาะสมกับบริบท สังคม และวัฒนธรรม

๕) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ครู ภูมิปัญญา ผู้รู้ ที่อยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และสังคม

๖) การประเมินผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้มีการประเมินตามสภาพจริงเพื่อทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามสมรรถนะของแต่ละสาระการเรียนรู้

๑๓. สื่อการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ มุ่งเน้นการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการและความแตกต่างของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา อย่างหลากหลาย ดังนี้

๑๓.๑ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือและเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงโดยใช้ตัวหนังสือ เพื่อเป็นสื่อในการแสดงความหมาย เช่น หนังสือเรียน เอกสารความรู้ ใบความรู้ ใบงาน บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

๑๓.๒ สื่อเทคโนโลยี ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นโดยใช้ควบคู่กับเครื่องมือไฮเทคทันสมัย หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้หรือประยุกต์ใช้ เช่น โปรแกรมสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูป บทเรียนสำเร็จรูปอิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แอปพลิเคชันคลิปสื่อการสอน เป็นต้น

๑๓.๓ สื่อบุคคล ได้แก่ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ ผู้นำชุมชน เป็นต้น

๑๓.๔ สื่ออื่น ๆ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ สถานประกอบการ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรท้องถิ่น เป็นต้น

๑๔. การเทียบโอน

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ เปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรโดยสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอน ให้สอดคล้องกับกฎหมายหรือแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนดไว้ ซึ่งในการเทียบโอน สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑) พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ที่แสดงข้อมูล ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และสมรรถนะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ระเบียบแสดงผลการเรียน หนังสือรับรองความรู้ เป็นต้น

๒) พิจารณาจากข้อมูล ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และสมรรถนะของผู้เรียนโดยอาจจัดให้มีการประเมินในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ การประเมินจากชิ้นงาน การปฏิบัติจริง เป็นต้น

ทั้งนี้ การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสะสมหน่วยการเรียนรู้หรือการสะสมหน่วยกิตในรูปแบบธนาคารหน่วยกิต เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนได้นำผลการเรียน ความรู้และประสบการณ์ ทั้งจากการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ มาใช้ในการเทียบโอน

๑๕. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งการวัดและประเมินผลควรดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ทราบพื้นฐานความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ สมรรถนะ และความพร้อมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สำหรับนำไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งจะทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตัวชี้วัดและเนื้อหารายวิชาในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และจะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ จากผลการวัดและประเมินผล สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจของครูผู้สอน หรือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบและแนวการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย

๑๕.๑ การวัดและประเมินผลการเรียนตามสาระการเรียนรู้

เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตัดสินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการตัดสินผลการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการควบคุมไปกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับสมรรถนะของแต่ละสาระการเรียนรู้หรือวิชา อันเป็นผลจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ และต้องมีการประเมินผลรวม เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑๕.๑.๑) การประเมินผลก่อนเรียน

การประเมินผลก่อนเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบพื้นฐานความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และความพร้อมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สำหรับนำไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม

๑๕.๑.๒) การประเมินผลระหว่างเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ การจัดประสบการณ์และสมรรถนะที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและ เนื้อหาในแต่ละสาระการเรียนรู้หรือวิชา โดยประเมินจากการทดสอบ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานของผู้เรียน โดยจัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นให้สอดคล้องกับธรรมชาติวิชา ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน โดยครูผู้สอนหรือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนจัดทำแผนการเรียนรู้และแนวทางการวัดและ ประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

(๒) กำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างภาคเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่ม ผู้เรียนโดยต้องกำหนดสัดส่วนการประเมิน ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษากำหนด

(๓) เลือกวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ที่สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและเนื้อหาในแต่ละสาระการเรียนรู้หรือรายวิชา ในแต่ละระดับการศึกษา เช่น การสังเกต การทดสอบย่อย การทำโครงการ การนำเสนองาน การร่วมอภิปราย การประเมินผลงานของผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการประเมินภาคปฏิบัติ เป็นต้น

๑๕.๑.๓) การประเมินผลปลายภาคเรียน

การประเมินผลปลายภาคเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามสาระการเรียนรู้ในภาพรวม ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติหรือคุณลักษณะ ประสบการณ์ และค่านึงถึงสมรรถนะผู้เรียน โดยเลือกวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละสาระการเรียนรู้หรือรายวิชา ในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๑๕.๒ การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัด กิจกรรมหรือโครงการที่มีเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมที่สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีชีวิตของผู้เรียน ทั้งที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้จัดทำขึ้น ผ่านกระบวนการ คิดวิเคราะห์ วางแผนงาน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลและปรับปรุงการจัดกิจกรรมหรือโครงการ เช่น กิจกรรม พัฒนาสังคม จิตอาสา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมและ ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและประเทศชาติ กิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม กิจกรรมส่งเสริม ประชาธิปไตย กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมที่เน้นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ ผู้เรียนทุกคนต้องปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง ก่อนการจบหลักสูตรโดยผู้เรียนสามารถทำได้ตลอดช่วงเวลา ที่ศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษสามารถจัดให้มีการเทียบโอนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ โดยให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์หรือแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๑๕.๓ การประเมินคุณธรรม

การประเมินคุณธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน โดยประเมินจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งด้านการพัฒนาตนเอง การพัฒนางาน การพัฒนาคุณภาพชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อสะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้เพื่อใช้ในการประเมินคุณธรรม

๑๕.๔ การประเมินการศึกษาระดับชาติ

สถานศึกษาอาจจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินการศึกษาระดับชาติ หรืออย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาทราบถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม โดยประเมินให้ครอบคลุมความรู้ ทักษะ และเจตคติหรือคุณลักษณะของผู้เรียน ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ เพื่อสะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นในสังกัดเดียวกัน และนำมาใช้ในการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับต่อไป ทั้งนี้ การประเมินดังกล่าวไม่มีผลต่อการจบหลักสูตรของผู้เรียน

๑๖. เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

๑) ผ่านการตัดสินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และ/หรือสมรรถนะในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้ง ๘ สาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก โดยมีจำนวนหน่วยกิตที่ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร

๒) ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง

๓) ผ่านการประเมินคุณธรรม

๑๗. เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่

๑) ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

๒) หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)

๓) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

๒. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำหรือพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามที่เห็นสมควร เช่น แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต แบบประเมินคุณธรรม เป็นต้น

๑๘. การบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาที่นำหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ไปใช้ให้ดำเนินงาน ดังนี้

๑) การวางแผนการดำเนินงาน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานโดยสำรวจกลุ่มเป้าหมาย ภาควิชาหรือฝ่ายที่จะร่วมจัดการศึกษา วางแผนเกี่ยวกับบุคลากรงบประมาณ การบริหาร หลักสูตร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

๒) การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ การวัดและประเมินผล และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) การประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗ ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบข่าวสารข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อและช่องทางสื่อที่หลากหลาย

๔) การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชนองค์กร สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ โดยชี้แจงทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๕) การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและ/หรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครขึ้นและลงทะเบียนผู้เรียน ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

๖) การแนะแนวการเรียน จัดให้ผู้เรียนได้รับการแนะแนวเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

๗) การเทียบโอน จัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

๘) การสะสมหน่วยการเรียนรู้ จัดให้มีการสะสมหน่วยการเรียนรู้ ในลักษณะธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank System) เพื่อใช้ในการเทียบโอนความรู้ ความสามารถ หรือสมรรถนะที่ได้จากการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และประสบการณ์จากบุคคลเก็บสะสมไว้เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณวุฒิการศึกษา ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๙) การวางแผนการเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน

๑๐) การลงทะเบียนเรียน จัดให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนรายบุคคลหรือกลุ่ม โดยให้ลงทะเบียนเป็นรายวิชา

๑๑) การจัดการเรียนรู้ ดำเนินการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียนที่กำหนดไว้

๑๒) การวัดและประเมินผลการเรียน ให้สถานศึกษาจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๑๔) การจัดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันพัฒนาการเรียนรู้อการสอน และการพัฒนาวิชาชีพ การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การสัมมนา การถอดบทเรียนจากการดำเนินงานที่ดีเพื่อเผยแพร่ เป็นต้น

๑๕) การจบหลักสูตร ดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

อภิธานศัพท์

การศึกษา (Education) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education) หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ (Learning for Qualification) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษาหรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษาหรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานใดไปดำเนินการเพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Directed Learning) หมายถึง การเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียนซึ่งมีความปรารถนาจะรู้ในเรื่องนั้น ผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ จนถึงประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเองโดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

การบริหารหลักสูตร (Curriculum Management) หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนด้านวิชาการ การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การเทียบโอน (Credit Transfer) หมายถึง การนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ หรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ทั้งนี้ การเทียบโอนสามารถทำได้ทั้งจากการศึกษารูปแบบเดียวกันหรือระหว่างการศึกษาต่างรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา รวมทั้งจากการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน

ธนาคารหน่วยกิต หมายถึง ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตและกลไกการเทียบโอนผลการเรียนที่ได้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ หรือการสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ และสามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาได้

ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตและกลไกการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนที่ได้มาจากการศึกษาในระบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้มาจากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล หรือสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติหรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพที่ได้รับการประเมินให้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ให้สามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาได้

ค่านิยม (Value) หมายถึง สิ่งที่สังคม หน่วยงาน หรือบุคคลนิยมชมชอบ หรือเลือกและนำมากำหนด เป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

คิดเป็น (Khit-Pen) หมายถึง กระบวนการที่คนเรานำมาใช้ในการตัดสินใจ โดยต้องแสวงหาข้อมูล ของตนเอง ข้อมูลของสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม และข้อมูลทางหลักวิชาการ แล้วนำมาวิเคราะห์ หาทางเลือกในการตัดสินใจที่เหมาะสม มีความพอดีระหว่างตนเองและสังคม หรืออาจหมายถึงการแสดง ศักยภาพของมนุษย์ ในการชี้นำชะตาชีวิตของตัวเอง โดยการพยายามปรับตัวเอง และสิ่งแวดล้อมให้ผสม กลมกลืนกัน ด้วยกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยพิจารณาข้อมูล ๓ ด้าน ได้แก่ ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และข้อมูลด้านวิชาการ เพื่อเป้าหมายที่สำคัญ คือ การมีความสุข

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics) หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในสมรรถนะเฉพาะของกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยอาจพิจารณาจากสภาพปัญหาของชุมชนสังคมและสภาพการเปลี่ยนแปลง

คุณธรรม (Virtue) หมายถึง คุณงามความดีในด้านกาย วาจา ใจ ที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติและสังคมเกิดความสงบสุขอันได้แก่ หลักธรรมในศาสนาต่าง ๆ

คุณวุฒิการศึกษา (General Qualification) หมายถึง การรับรองความรู้ ความสามารถ และเจตคติ ที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกหัด การสอน การอบรมจากการศึกษา ซึ่งผู้ที่ได้รับคุณวุฒิการศึกษาจะต้อง สำเร็จการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด

จิตสำนึก (Awareness) หมายถึง การรับรู้ในหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องมีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคมและต่อสิ่งแวดล้อม

จิตสาธารณะ (Public Minded) หมายถึง บุคคลที่มีจิตสำนึกทางสังคม มีความรับผิดชอบและ เสียสละเพื่อส่วนรวม ใจกว้าง เห็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เห็นประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

เจตคติ (Attitude) หมายถึง สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของ บุคคลอันเป็นผลทำให้เกิดท่าที หรือมีความคิดเห็นความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความรู้ ความเข้าใจของบุคคล เพื่อการหาคำตอบ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา รวมถึงการดำเนินชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) หมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงสังคมจิตวิทยาที่เป็นทักษะภายใน ที่จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต สามารถพัฒนาขึ้นได้ด้วยการฝึกและกระทำซ้ำ ๆ ให้เกิดความ คล่องแคล่วเคยชินจนเป็นลักษณะนิสัยประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้ คือ การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและ เห็นคุณค่าของตนเอง การรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ การรู้จักคิดตัดสินใจและแก้ไขปัญหา การรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลความรู้ การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด การปรับตัวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง การตั้งเป้าหมายการวางแผน และดำเนินการตามแผน เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม และซาบซึ้งในสิ่งที่ดีงามรอบตัว

เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ เป็นต้น มาใช้ ด้วยความรู้ ความเข้าใจ จนให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ การทำงานและการสร้างงาน

บูรณาการ (Integration) หมายถึง การนำเนื้อหาที่เป็นหน่วยย่อยหรือทักษะย่อยมาสัมพันธ์กันเพื่อใช้ ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะสำคัญของการบูรณาการอาจมีได้ มีดังนี้

๑. การบูรณาการกันระหว่างความรู้กับทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้
๒. การบูรณาการกันระหว่างทักษะใหญ่กับทักษะย่อยให้เป็นกระบวนการเรียนรู้
๓. การบูรณาการกันระหว่างความรู้กับการปฏิบัติในชีวิตจริงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
๔. การบูรณาการกันระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ผลการเรียน (Academic Results) หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดจากการศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งสามารถแสดงในรูปของคะแนน ตัวอักษร หรือระดับคะแนนที่นำมาคิดคะแนนผลการเรียนหรือคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมได้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติหรือคุณลักษณะต่าง ๆ รวมถึงสมรรถนะของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งสามารถวัดและประเมินผลได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย

แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) หมายถึง แผนหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการเรียนรู้เพื่อดำเนินการเรียนรู้ครบทุกแผนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผู้เรียนจะได้พัฒนาคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นเป้าหมายของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ภาคีเครือข่าย (Network Party) หมายถึง บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่นที่มีได้สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมหรือมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง องค์ความรู้ ความเชื่อ ความสามารถ ความจัดเจนของคนในท้องถิ่นที่ได้จากการสั่งสมประสบการณ์และการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนาน หรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง มีการคิดค้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องแล้วถ่ายทอดสืบต่อกันมาสำหรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาปรับตัว และดำรงชีวิต

มาตรฐานการศึกษา (Educational Standard) หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

วิธีการเรียนรู้ (Learning Styles) หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้ สร้างความเข้าใจ หรือมีปฏิภริยาสนองตอบต่อสิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ของการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้วิธีการแตกต่างกันไปเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องตามที่กำหนดไว้ได้สำเร็จโดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะที่ได้จากการเรียนรู้และที่มีอยู่เดิมในตนเอง ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

สมรรถนะหลัก (Core Competence) หมายถึง ความสามารถหลักของบุคคลที่สามารถทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องตามที่กำหนดไว้ได้สำเร็จได้แก่ การคิดเป็น การจัดการตนเอง การสื่อสาร และความเป็นพลเมือง โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะที่ได้จากการเรียนรู้และที่มีอยู่เดิมในตนเอง ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

สมรรถนะเฉพาะ (Specific of Competence) หมายถึง ความสามารถเฉพาะของบุคคลที่สามารถทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องตามที่กำหนดไว้ได้สำเร็จโดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะที่ได้จากการเรียนรู้และที่มีอยู่เดิมในตนเอง ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

หน่วยสมรรถนะตามระดับการศึกษา (Unit of Competence) หมายถึง ข้อกำหนดคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ในแต่ละสาระการเรียนรู้ของแต่ละระดับการศึกษา เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

สมรรถนะรายวิชา (Course performance) หมายถึง สมรรถนะย่อย ที่จำแนกตามรายวิชาของหลักสูตรในแต่ละสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้มีทักษะต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ของรายวิชาในแต่ละระดับการศึกษา เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับการศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

สาระการเรียนรู้ (Strands) หมายถึง องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะสำคัญที่รวมไว้ในตัวชี้วัดและเนื้อหาวิชาซึ่งผู้เรียนต้องรู้และปฏิบัติได้

สื่อการเรียนรู้ (Learning Materials) หมายถึง สื่อที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมีความเข้าใจเกิดการเรียนรู้และช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อธรรมชาติ การเลือกสื่อที่ใช้ในการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความน่าสนใจ ชวนคิดชวนติดตาม เป็นสื่อที่เข้าใจง่ายกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีแสวงหาความรู้และที่สำคัญคือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

หลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การประมวลความรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทักษะและคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ หลักสูตรจึงเป็นเสมือนแผนที่กำหนดทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่สมรรถนะและการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายและมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

หลักสูตรสถานศึกษา (School-Based Curriculum) หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทักษะและคุณลักษณะ รวมถึงสมรรถนะที่กำหนดไว้

หน่วยกิต (Credit) หมายถึง คำนวณที่กำหนดให้ในการเรียนแต่ละรายวิชาโดยคิดจากระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพื่อบรรลุสมรรถนะตามสาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับการศึกษา หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ตั้งไว้สำหรับรายวิชานั้นโดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้ (Module) หมายถึง สาระการเรียนรู้ที่จัดไว้เป็นชุดหรือเป็นหมู่หรือเป็นกลุ่มในลักษณะที่สัมพันธ์เชื่อมโยงหรือบูรณาการกัน เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ (Learning Resources) หมายถึง สถานที่หรือแหล่งข้อมูลทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาแสวงหาความรู้ประสบการณ์เพื่อช่วยพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๒). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๗). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๑๙ง (๓๐ เมษายน ๒๕๖๗).
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๔๑ก (๑ มีนาคม ๒๕๕๑).
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๔๐ ตอนที่ ๒๐ก (๑๙ มีนาคม ๒๕๖๖).
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๖๐). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒). ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๐). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Bridges, D. (1996). Competence-based education and training: Progress or villany?. [Electronic version]. *Journal of Philosophy of Education*, 30(3), 362-376. European Commission. (2018b). Annex to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. Brussels. [Online]. <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> [Accessed on 7th August 2018]
- Grifn, P., & Care, E. (Eds.) (2015). *Assessment and teaching of 21st century skills: Methods and approach*. Dordrecht: Springer.
- IBE-UNESCO. (2017). The why, what and how of competency-based curriculum reforms: The Kenyan experience. *Current and critical issues in curriculum, learning and assessment*. In *Progress Reflection*, 11.
- KeyCoNet. (2013). *Literature Review of the Literature: Key competence development in school education in Europe*. Brussels: European Schoolnet [Online]. Available: http://keyconet.eun.org/c/document_library/get_file?uuid=947fdee6-6508-48dc-8056-8cea02223d1e&groupId=11028 [Accessed on 6th December, 2017]
- OECD (2015), “Research Protocol for OECD Project on Assessing Progression in Creative and Critical Thinking Skills in Education”, OECD Publishing, [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/CERI/CD\(2015\)12&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/CERI/CD(2015)12&docLanguage=En) (accessed on 14 December 2017).

- OECD. (2016). Global competency for an inclusive world. Paris, France. [Online]. Available: <http://www.oecd.org/pisa/pisa-2018-global-competence.htm> [Accessed on 28th August 2018]
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M. (1974). Planning curriculum for school. New York : Holt Rinehart and Winston,
- Taba, H. (1962). Curriculum Development : Theory and Practice. New York: HarcourtBraca and World.
- Tyler, Ralph. (1970). Basic principle of curriculum and instruction. Chicago: University of Chicago Press.

เอกสารประกอบคำบรรยาย

ประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
เรื่อง จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้

ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๔๔๑๒ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. โดยในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวและในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. และได้ยื่นยืนยันมติของรัฐสภามาพร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายตามความในมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป นั้น

เพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ในการขับเคลื่อนการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรเพื่อคุณวุฒิตามระดับของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ตามความในมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๒) การรับรองวุฒิการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความในมาตรา ๗, ๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ (๔) และการจัดทาระบบเทียบระดับการศึกษา เทียบเคียงหรือเทียบโอนและสะสมผลการศึกษากองกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ (๕) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยจัดการเรียนรู้หรือภาคีเครือข่าย พ.ศ. ... ตามความในมาตรา ๑๖ (๖) อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ กศน. ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. นายชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร	ที่ปรึกษา
๒. นางพรรณทิพา ชินชัชวาล	ที่ปรึกษาสำนักงาน กศน.	หัวหน้าศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
๓. นายธานี เครืออยู่	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	ประจำศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
๔. นางวรรณิ ศิริศิริวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา	ประจำศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
๕. นางสาวฐานิตา คล้ายอ่อน	นักวิชาการศึกษา	ประจำศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
๖. นางสาวปอนัดดา จิตต์เอื้อ	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ	ประจำศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง

ให้บุคลากรประจำศูนย์ฯ ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ กศน. โดยมีหน้าที่ดังนี้

๑. ประสานกลุ่ม/ศูนย์ ส่วนกลาง สถานศึกษาขึ้นตรง และหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน กศน. ที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องงานด้านหลักสูตร ออกแบบ และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.
๒. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร
๓. วิเคราะห์ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อเลขาธิการ กศน.
๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่เลขาธิการ กศน. มอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายคมกฤช จันทร์ขจร)

รองเลขาธิการ กศน. รักษาการแทน
เลขาธิการ กศน.

คำสั่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ที่ ๕๖ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรการส่งเสริมการเรียนรู้
เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย มีมาตรฐาน และสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเพื่อให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ รวมถึงการเตรียมความพร้อมการเปลี่ยนแปลงจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็น “กรมส่งเสริมการเรียนรู้” เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิ ควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจ และตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตัวเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ความเป็นพลเมือง ที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุก และเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก มีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้น หรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัด หรือความจำเป็นให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานใดไปดำเนินการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.๒๕๕๑ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖ โดยมีองค์ประกอบคณะกรรมการ ดังนี้

คณะกรรมการ

๑. นายคมกฤษ จันทร์ขจร
รักษาราชการแทนเลขาธิการ กศน.	ประธานกรรมการ
๒. นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน	รองประธานกรรมการ
๓. นายวุฒิพล ทับธานี
ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดศรีสะเกษ	กรรมการ
๔. นางสุพรรณรณ นาคปานเอี่ยม
ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. กทม.	กรรมการ

๕. นายจรูญศักดิ์ ...

- ๒ -

๕.	นายจรูญศักดิ์ พุดน้อย ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชัยภูมิ	กรรมการ
๖.	นายวรินทร์ วิรุณพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดอุดรธานี	กรรมการ
๗.	นางชนกพร จุฑาสงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดมหาสารคาม	กรรมการ
๘.	นายชินกร คะอังกู ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนครราชสีมา	กรรมการ
๙.	นางเกษร ธาณีรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดสงขลา	กรรมการ
๑๐.	นางชนิษฐา มะลิสวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดยะลา	กรรมการ
๑๑.	นายอุตร สิทธิพาทย์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดปัตตานี	กรรมการ
๑๒.	นางนภา จิโรภาส ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตรัง	กรรมการ
๑๓.	นางสาวนรารวรรณ เวชธรรม ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนราธิวาส	กรรมการ
๑๔.	นางสาวทิพวรรณ เตียงธวัช ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๑๕.	นางคณินันต์ วันนิตย์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพะเยา	กรรมการ
๑๖.	นายสุรพล วงศ์หวั่น ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๑๗.	นายอนันต์ คงชุม ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพิษณุโลก	กรรมการ
๑๘.	นายมงคลชัย ศรีสะอาด ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดอุทัยธานี	กรรมการ
๑๙.	นางสาวเจนจิรี สร้อยประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดลพบุรี	กรรมการ
๒๐.	พ.จ.อ.พัฒน์ ผดุงญาติ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดอ่างทอง	กรรมการ
๒๑.	นางวิบูลผล พร้อมมูล ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี	กรรมการ
๒๒.	นายวรรณวิจักขณ์ กุศล ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด	กรรมการ
๒๓.	นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ

๒๔. นางวิไลวรรณ ...

- ๓ -

๒๔.	นางวิไลวรรณ คาราทอง ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	กรรมการ
๒๕.	นายสมชาย เต็ดชาติ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดแพร่	กรรมการ
๒๖.	นางสาวปาริชาติ ไชยสถิตย์ ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดอุดรธานี	กรรมการ
๒๗.	นางสาวเบญจวรรณ อำไพศรี นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการ
๒๘.	นางเยาวรัตน์ ปิ่นมณีวงศ์ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการ
๒๙.	นางเอี่ยมพร สุเมธาวัฒนะ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ
๓๐.	นายธานี เครืออยู่ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑.	นายจตุรงค์ ทองดารา นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจและหน้าที่

๑. อำนวยการ กำกับ ทิศทาง นโยบาย ขอบข่ายและภารกิจในการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตร การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖ ให้สอดคล้องกับ การปฏิรูปการศึกษา

๒. พิจารณาความสอดคล้ององค์ประกอบต่าง ๆ ของ (ร่าง) หลักสูตรการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖

๓. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖

๔. แต่งตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตร การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖

๕. ให้ข้อเสนอแนะต่ออนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการกิจให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๖. พิจารณารับรองการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖

๗. เชิญบุคคล คณะบุคคลที่เกี่ยวข้องมาปรึกษาหารือ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการ ตามความเหมาะสม

๘. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้มีอำนาจมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายคมกฤษ จันทร์ขจร)

รองเลขาธิการ กศน. รักษาราชการแทน

เลขาธิการ กศน.

รายชื่อผู้ร่วมประชุมเพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ...

ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖

ณ โรงแรมเบสท์เวสเทิร์น จตุจักรกรุงเทพมหานคร

๑. นายคมกฤช	จันทร์ขจร	รองเลขาธิการ กศน. รักษาราชการแทนเลขาธิการ กศน.
๒. นายชัยวัฒน์	พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร
๓. นางพรรณทิพา	ชินชัชวาล	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
๓. นางสาววิเลขา	สิสุวรรณ์	ข้าราชการบำนาญ
๔. นายกล้า	สมตระกูล	ข้าราชการบำนาญ
๕. นายวรวิทย์	สุระโคตร	ข้าราชการบำนาญ
๖. นางสาวนฤมล	อันตะริกานนท์	ข้าราชการบำนาญ
๗. นางสาวนวลพรรณ	ศาสตร์เวช	ข้าราชการบำนาญ
๘. นายโกวิท	คูพะเนียด	นิติกรชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งนิติกร เชี่ยวชาญ สำนักนิติกร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๙. นางสาวณัฐริกา	นิตยานร	สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๘. นางสาวนัฐพร	รุจิขจร	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการริเริ่มฯ สสวท.
๙. นายสมเกียรติ	ยังจีน	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการริเริ่มฯ สสวท.
๑๐. นายสุขุม	ศรีวิไลฤทธิ์	ผู้พัฒนาโปรแกรม ITW ๕๑
๑๑. นางสาวพรพรรณ	นาคปานเอี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. กทม.
๑๒. นายจตุรศักดิ์	พุดน้อย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชัยภูมิ
๑๓. นางชนกพร	จุฑาสงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดมหาสารคาม
๑๔. นายชินกร	คะอังกู	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนครราชสีมา
๑๕. นางเกษร	ธานีรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดสงขลา
๑๖. นางชนิษฐา	มะลิสุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดยะลา
๑๗. นางนภา	จิโรภาส	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตรัง
๑๘. นางสาวนรารวรรณ	เวชธรรม	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนราธิวาส
๑๙. นางสาวทิพวรรณ	เตียงธวัช	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงใหม่
๒๐. นางคณินันต์	วันนิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพะเยา
๒๑. นายมงคลชัย	ศรีสะอาด	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดอุทัยธานี
๒๒. นางสาวเจนจิรี	สร้อยประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดลพบุรี
๒๓. นางวิบูลผล	พร้อมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี
๒๔. นางวิไลวรรณ	ดาราพงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๕. นายสมชาย	เต็ดขาด	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดแพร่
๒๖. นายสังข์	กาญจนเพิ่มพูน	ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคเหนือ
๒๗. นางพรมาดา	วงศ์หวั่น	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงราย

๒๘. นางเอี่ยมพร	สุเมธาวัดนะ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
๒๙. นายณัฐพงษ์	รงค์วิรุจน์ชัย	ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาทางไกล
๓๐. นางเกณิกา	ชิกวาร์ทซอน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ
๓๑. นายเกษิพัฒน์	ภูลังกา	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๓๒. นางสาวเบญจวรรณ	อำไพศรี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๓. นางเยาวรัตน์	ปิ่นมณีวงศ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๔. นายธานี	เครืออยู่	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๕. นางสาวฐิติมา	วงศ์บัณฑิตวรรณ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๖. นางสาวชนัญชิตา	สยามันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๗. นายกันตภณ	พิมพ์าลัย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๘. นางสาวกษรา	ตั้งใจ	นิติกรชำนาญการ
๔๙. นางศันสนีย์	ทาร์อน	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
๕๐. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๕๑. นางสาวสุกัญญา	กุลเลิศพิทยา	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๕๒. นายจตุรงค์	ทองดารา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๕๓. นางสาวศศิพร	สามนคร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๕๔. นางสาวชลธิชา	มายอด	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๕๕. นางสาวทิพวัลย์	ธรรมวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๕๖. นางสาวกนต์สินี	พุลสวัสดิ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๕๗. นางสาวสมใจ	นิธินันท์	ครูชำนาญการพิเศษ
๕๘. นางสาวพิมพ์ใจ	ศิริสาคร	ครูชำนาญการพิเศษ
๕๙. นางสาวเนาวรัตน์	บัวเพียบ	ครูชำนาญการ
๖๐. นางสาวภิญญดา	จงประเสริฐ	ครู คศ.๑
๖๑. นายสมชาย	วงศ์เขียว	ครู คศ.๑
๖๒. นางสาวกัญจน์พรรณ	ประกอบผล	ครู คศ.๑
๖๓. นางสาวสิริปรียา	มากพูน	ครูผู้ช่วย
๖๔. นางวรรณิ	ศรีศิริวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา
๖๕. นางสาวฐานิตา	คล้ายอ่อน	นักวิชาการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ที่ปรึกษา

นายธนากร	ดอนเหนือ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นายเอกราช	ชวีวัฒน์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นายชัยพัฒน์	พันธุ์วัฒนสกุล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
รองศาสตราจารย์ธีระเดช	เจียรสุขสกุล	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางพรรณทิพา	ชินชัชวาล	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ

คณะทำงาน

นางสาวสุพัตรา	ผาติวิสันต์	รองผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางสาวกุศลิน	มุสิกกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สสวท.
นางสาวนัฐพร	รุจิขจร	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการริเริ่มฯ สสวท.
นายสมเกียรติ	ยังจีน	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการริเริ่มฯ สสวท.
นายธานี	เครืออยู่	ผู้อำนวยการกองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
นางสาวเบญจวรรณ	อำไพศรี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตติมา	วงศ์บัณฑิตวรรณ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวชนัญชิตา	สยามันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นายกันตภณ	พิมพ์าลัย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายจตุรงค์	ทองดารา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวทิพวัลย์	ธรรมวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางเฉลิมขวัญ	รัตนโกศล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางวรรณิ	ศรีศิริวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา
นางสาวฐานิตา	คล้ายอ่อน	นักวิชาการศึกษา

ผู้รับผิดชอบ

นายธานี	เครืออยู่	ผู้อำนวยการกองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
นางสาวทิพวัลย์	ธรรมวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางเฉลิมขวัญ	รัตนโกศล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางวรรณิ	ศรีศิริวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา
นางสาวฐานิตา	คล้ายอ่อน	นักวิชาการศึกษา

